גליק און ראכע

פאָטאָגראַפירט פאַר דאָס
פון א. א.

(פאָרזעצונג)

די פרוי איז ווי עלעקטריזירט אויפגעשפּרונגען, זי האָט א שנעלן בליק געוואָרפן אויף טואישקאָן און אויף די איינריכטונגען פונם צימער און דאַן איז זי שנעל אַרויסגעלאָפן.

טואישקאָ האָט זיך הארב אויפגעהויבן. עס האָט איר באַאומרואיקט וואָס דער מאַן איז איצט געקומען, זי וועט מוזן ווייטער וואַנדערן.

פּלוצלונג האָט זי פעסט גענומען ברעכן אירע הענט און איר הארץ האָט אנגעהויבן שטורמדיק קלאַפּן. זי האָט געהערט א שטימע, פאַר וועלכער זי האָט זיך דערשראָקן.

אבער ניין, זי האָט געמוזט מאַכן א טעות.

צוויי מענער זיינען אַרויסגעשפּרונגען, פונם וואָגן, ווער קאָן דאָס זיין דער אַנדערער?

טואישקאָ האָט מיט שרעק געקוקט צו דער טיר.

דער וואָגן איז אָפּגעפאָרן און גלייך האָבן זיך שווערע טריט געהערט אין פאָרהויז.

די טיר האָט זיך אויפגעפנט און א געשטאַלט פאַלשטענדיק איינגעהיקט אין א ברייטן און ווייטן מאַנטל איז דערשינען אויפן שוועל.

א ווילדער שרעקנס געשריי האָט געפלוגען דורך דעם צימער און צעטערנדיק מיט אַלע אירע גלידער איז טואישקאָ צוריקגעשפּרונגען.

דען פאַר איר איז געשטאַנען מאַחמער בעי, אַזוי איינגעגראָבענע אויגן האָבן פלאַמענדיק געהויט אויף איר אָנגעטלאָכער שיינקייט, ער איז שנעל צוגעלאָפן צו איר און ניט אַבטנדיק אויף איר שרעק, האָט ער אַרויסגעשטעלט זיינע הענט און ער האָט געפירט געשמיכלט.

— טואישקאָ, מיין זיסע, ליבע טואישקאָ, ענדלעך האָב איך דיר ווידער געפונען! — האָט ער תוך אויסגערופן.

קאַפּיטל 42

ביי זיינע קאַמעראַדן

ווי א חיה וועלכע וועדט געיאָגט פון שרעק איז אַטאַנאַסיאָס געלאָפן. ענדלעך האָט איז ער מיט זיינע באַלייטער אָנגעקומען אויף יענעם פּלאַץ, וואו די איבעריקע באַנדיטן האָבן זיך געפונען צוזאַמען. אַלע ווייל פון זיינע באַלייטער האָט ער מיט דעם פאַרוואונדעטן געשיקט אויף אַן אַנדער וועג זיי האָבן דורך דעם חבר וואָס איז פאַרוואונדעט געוואָרן געמוזט גיין לאַנגזאַם אָן מיט די אַנדערע צוויי איז ער פאַרוואַרטס געלאָפן.

מיר אָן געבראָכן איז ער ענדלעך געקומען צו זיינע חברים, אבער איר דער ער איז אַרויס פון וואָלד איז ער דערשטוינט געבליבן שטיין.

א ווילדער לאַרם האָט זיך געהערט אויף דעם פּלאַץ, וואו די באַנדיטן זיי נעשטאַנען.

זיינען זיינע קאַמעראַדן פון זיינע אָרונטער וואָס זיי מאַכן אָן אַזאַ מי כעל, ווי לייכט קאָנען די טערקן דורך דעם דאָזיקן ליאַרם דערפאַרן וואו זיי האַלטן זיך אויף.

ער האָט געהייסן זיינע צוויי באַגלייטער בלייבן שטיין אין וואַלד און ער אַליין וועט גיין זעען וואָס דער ליאַרם באַדייט.

זיינע אויגן האָבן צאַרנדיק געפינקלט. א טיפע גרעניצלאַזע פאַראַכטונג האָט אָנגעפילט זיין האַרץ, זיי ער גראָבע האַנדלונג איז אים געווען אָפּשטויסנד. אין דער צייט וואָס זיי וויסן דאָס זייער פירער געפינט זיך אין העכסטער געפאַר, קאָנען זיי זיי ערע ווילדע נאַטור ניט באַהערשן.

ער האָט פאַרוויכטיק פאַנאַנדערגעטון די צוויי, אום צו קאָנען זעען אַלעס וואָס עס קומט פאַר.

א שרעקלאַכעס בילד האָט זיך פאַר אים געצייגט.

דאָס געפעק און וואָפן פון די באַנדיטן זיינען געלאָפן צוזאַמען אין דער גרעסטער אומאָרדענונג, ווען די טערקן זאָלן זיי פּלוצלונג איבערפאַלן, דאַן קאָנען זיי זיך אַכסאַרטן ניט וועדן הענט זיי.

נאָר זיין שטרייטנקייט און ענערגיע האָלט זיי אין אָרדענונג, ווען ניט דאָס קאָן אין זיך אויף זיי ניט פאַרלאָזן.

אין ווילדער, דראַנדער האַלטונג זיינען די באַנדיטן געשטאַנען איינגעלעבן דעם אַנדערן און זיי האָבן הויך געשריען:

זייערע ווילדע און צאַרנדיקע געזיכטער האָבן געצייגט, דאָס זיי האָבן א שטרייט צווישן זיך, אייניקע פון זיי האָבן געהאַלטן זייערע בלישטשענדע מעסערס אין די הענט.

אַזוי ווילד, אַזוי מאַן אויפגעדרענט האָט זיי אַטאַנאַסיאָס נאָך קיינמאָל ניט געזען און ער האָט אויסער זיך פאַר צאָרן צוזאַמענגעלייגט זיינע הענט אין פויסטן.

נאָר איינצלנע ווערטער האָט אַטאַנאַסיאָס געקאָנט הערן פון זיי.

— האַ, האַ, האַ, — האָט איינער פון די באַנדיטן געלאַכט, — איצט זעסטו שוין, דאָס דו האָסט דיין וועט פאַרלאָרן.

— דער קאַפּיטאַן איז אָדער פון די טערקן געגומען געוואָרן געפאַנגען — אָדער ער איז איינפאַך אַנטלאָפן מיט דאָס אויסלייז געלט.

— ווי קאָנסטו עס זאָגן אויף אונזער קאַפּיטאַן, — האָט אַן אַנדערער צאָרנדיק געשריען, — ער האָט אונז נאָך קיינמאָל ניט באַטראָגן, דאָס קאָנסטו ניט אַפּלייקענען.

— דאָן האָט ער עס איצט געטאָן צום ערשטן מאָל — האָט דער ערשטער געלאַכט, — קאָמעראַדן, איך שלאָג פאַר, דאָס מיר זאָלן וואַרטן אויף דעם קאַפּיטאַן בין מאָרגן אינדערפרי, און ווען ער וועט ביז יענער צייט ניט קומען, זאָלן מיר אים גיין זוכן, אום צו דערפאַרן אויב ער האָט אונז באַטראָגן.

— איך וועל זיין אייער פירער, מיר בריינען ניט אַטאַנאַסיאָס, דאָס וואָס ער קאָן, קאָן איך אויך.

א ווילדער, טומל איז אַנטשטאַנען צווישן די מענער, ניט אַלע האָבן געשיינט צו זיין איינשטימיק מיט דעם דאָזיקן פּלאַן.

— האַ, האַ, האַ. — האָט איינער געלאַכט צוטרעטנדיק צו דעם, וואָס האָט זיך פאַרגעשלאָגן פאַר א פירער,

ווי אַזוי זי האָלט איר וואָג נידעריק

"איך טו סערקעסאַר אַרבעט און דערפאַר פיר איך מיר אַדער. ווייניקער אַן אומבאַוועגלאַכן לעבן", שרייבט מיס ל. מ. א. "איך נעפן אויס, אַז א קליינע דאָזע פון קרושען זאָרגן האָלט מיך פּערפעקט צוגעפּאַסט און אין גוטן צוסטאַנד. מיין נאָרמאַלע וואָג איז 116 פונט, און האָבנדיק געגומען קרושען זאָרגן רעגלמעסיק פאַר דריי יאָר, טו איך אויף זיך ניט אַן קיין סורפּלוס וואָג".

איר קאָנט אויף זיך ניט אַרויפנעמען קיין איבעריקע פלייש ווען איך זייט אַזוי געזונט און אַקטיוו, ווי איך מוזט זיין אויב איר עמעס קרושען זאָלן צען. אַקטיוויטעט איז דער שונא פון פעטקייט.

ווען איר נעמט וויטאַליזירנדע קרושען זאָרגן פאַר עטלאַכע טעג, מאַכט עס ניט אויס ווי איינגעזעצן אַן ווי פעט איר זייט — די פאַדערונג פאַר אַקטיוויטעט הויפּט אייך — און איר "שלאַפט מונטער".

און דאָס בעסטע פון אַלץ איר האָט ליב די דאָזיקע אַקטיוויטעט — איר שפּאַצירט א פאַר מייל מיט פאַרגעניגן — איר האָט גערייניקט, אַז איר וועט שוין מער קיינמאָל ניט טאַנצן, איר נעפינט אַבער אויס, אַז איר ווערט אַזוי העבאַהאַס ווי אַלעמאָל — דער אַלטער מינטערער אַקטיווער געפיל דערגרייכט אפילו צו איינערע פיס.

איין פלעשל אין יענץ צו איבער־צייגן אייך, אַז קרושען וועט אייך מאַכן אַן אַן אייגנער — מינטערער — מער ענערגיש — איר וועט הנאה האָבן פונ'ם לעבן — יעדע מינוט פון דעם.

— צו דיר קאָן מען האָבן פיל צו־טרויען.

— האַסטו ניט געפלינדערט א וואָגן בין דעם איבערפאַל, אין טשער קעפּקאַיאַ אין צונעמען אַלעס פאַר זיך, ניט זאָגנדיק זאָגאַר דעם קאַפּיטאַן פון דעם?

— פון ביזן דער גרעסטער לומפּ וואָס איך קאָן, דאָס וואָלט דער קאַפּיטאַן קיינמאָל ניט געטאָן, צו באַ־האַלט אַלעס אין געהיים פאַר זיך, פאַר דעם איז ער צו שטאָלץ.

— דיר קאָנען מיר ניט טרויען, דו וועסט אונז אַלעמען באַטרייגן.

מיט א ווילדן געשריי האָט זיך דער באַליידיקטער באַנדיט געלאָזט אויף זיין קאַמעראַד און ער האָט אים געוואָרט מיט זיין מעסער שטעכן.

— וועסטו צוריקציען די דאָזיקע ווערטער, דו אוממענש, קאָנסטו עס באַווייזן?

— באַווייזן? — געוויס. איך קאָן עס, איך צי ניט צוריק מיינע ווערטער. — איז געווען זיין ענטפער.

א ווילדן צאָרנדיקן געשריי האָט דער באַליידיקטער באַנדיט אַרויסגעלאָזן און ער האָט געוואָלט אַריינשטעכן דעם מעסער אין דער ברוסט פון זיין קאַמעראַד אָבער די באַנדיטן האָבן אים צוריק געהאַלטן פון דעם.

אַטאַנאַסיאָס האָט געעיטערט פאַר צאָרן און "ער זאָל טייער באַצאָלן פאַר דעם", — האָט ער געמורמלט צו זיך.

ער האָט געהאַלטן פעסט אַרומגענומען זיין מעסער און זיין ברייטע ברוסט האָט שטורמדיק געאַטעמט פאַר אויפרעגונג.

זיין בליק האָט פאַרשנד אַרומגעשוועבט איבער דעם פּלאַץ, — וואו איז מיריאַנע?

גאַנץ ווייט, הינטער א קוסט. איז זי געזעסן און זי האָט געקוקט מיט פאַראַכטונג אויף די באַנדיטן.

דער בלאַסער קינסטלער איז געזעסן לעבן איר. ער האָט אויף געקוקט טרויערניק אַרום זיך און איז זיינע געזיכטסציִנע האָט מען נאָר געקאָנט לעזן מיטלאַזיקייט.

— ניין, ער און מיריאַנע האָבן זיך ניט ליב, ווען ניט וואָלט ער איצט גע־האַלטן זיין אַרעם אַרום איר און איר קאָפּ וואָלט אַן זיין ברוסט געווען אַנ־גישפּאַרט.

— וואָס פאַר אַן אומשולד, וואָס פאַר א ריכטיקע הילפלאָזיקייט עס ליגט אין איר ליבלאַכעס געזיכט און א ברענענדיקע ליידנשאַפט האָט דער־וואַכט אין אים. אבער די הויכע שטי־מען פון די באַנדיטן האָבן אים אַנט־ריסן פון זיין זיסן חלום.

ער האָט ענערגיש אַרויסגעטראָטן פונם קוסט און ער איז אַרויף אויף דעם פּלאַץ וואו זיינע לייטע זיינען געשטאַנען.

די שטרייטנדע מענער האָבן ניט באַמערקט זייער פירער, נאָר איינע האָט באַמערקט אַטאַנאַסיאָס — מיי ריאַנאַ.

מיט א געשריי, וועלכן קיינער אויי־סער קאַרלאַ האָט געהערט, איז זי אויפגעשפּרונגען און זי איז שנעל צוגעלאָפן צו דעם קאַפּיטאַן.

די שרעק פאַר אים איז פאַרשוואונ־דען געוואָרן, ער איז ניט טויט, ער לעבט און קאָן איר פאַרצייען.

זי איז איצט געשטאַנען אים אַנט־קעגן און זי האָט מיט פייסטע אויגן געקוקט אין זיין פינסטערן געזיכט.

— א, הער, ווי גלוקלאַך איך בין וואָס איר זייט ווידער דאָ און וואָס מיט אייך האָט קיין אומגליק ניט פאַסירט, — האָט זי געשטאַמלט האַלב אויפיקן צו איינערע פיס.

איין פלעשל איז יענץ צו איבער־צייגן אייך, אַז קרושען וועט אייך מאַ־כען צו פיל אייגנער — מינטערער — מער ענערגיש — איר וועט הנאה האָבן פונ'ם לעבן — יעדע מינוט פון דעם.

— איך וועל זיין אייער פירער, מיר בריינען ניט אַטאַנאַסיאָס, דאָס וואָס ער קאָן, קאָן איך אויך.

א ווילדער, טומל איז אַנטשטאַנען צווישן די מענער, ניט אַלע האָבן גע־שיינט צו זיין איינשטימיק מיט דעם דאָזיקן פּלאַן.

— האַ, האַ, האַ. — האָט איינער געלאַכט צוטרעטנדיק צו דעם, וואָס האָט זיך פאַרגעשלאָגן פאַר א פירער,

שפּייז און געזונטהייט

די וויכטיקייט פון מיך אַלס שפּייז

פון דר. שווּרלי ווינז, געזונטהייט קאָמישנער פון ניו יאָרק סיטי

דר. שווּרלי ווינז

טויזנטער און טויזנטער יאָרן איז די איינציקע שפּייז פון יונגע קינדער פון אַלע מינים באַשטאַנען פון מילך. מילך איז געווען די פולשטענדיקע שפּייז פאַר די יונגע בייבים פון די זויגטיר און דאָס איז א זאַך וואָס די יונגע מוטער פון אונזער איצטיקער צייט דאַרף גוט האָבן אין זינען.

מען רופט אַפּטמאָל אַן די נאַטור בלינד, דאָך זייער אָפט זיי איז געבעשטיט מיט אומענדלאַכער קלוגשאַפט. די עופ'לאַך פון אַלע זויג־חיות־מינים ווערן געבאָרן הילפלאָז, אַז זיי זיינען צו שוואַך, צו קליין און צו אומדערפאַרן צו גיין אַליין זוכן זייער שפּייז. האָט די נאַטור דערפאַר באַזאָרגט, אַז זיי מוטערס וואָס געבערן זיי, זאָלן זיי אויף באַזאָרגן מיט שפּייז.

דער העכסטער צווישן אַלע זויג־חיות איז דער מענש און אויף די מענשלאַ־כע קינדער הייגען אָפּ אַן מילך פאַר דער ערשטער צייט זייערער.

די בעסטע שפּייז פאַר די נייגעבאָ־רענע איז דאָס מילך פון זייערע מו־טערס. אומגליקלאַכערווייז זיינען פאַ־ראַן פיל מוטערס וואָס פאַרמאָגן ניט גענוג מילך צו שפּייזן זייערע בייבים.

ווען א מוטער האָט ניט גענוג מילך אַנצוזוגן איר קינד, מוז מען געברויכן קו־מילך. א גוטער דאָקטער דאַרף אָבער האָבן אויפזיכט. קו־מילך אַן נאַטור־לאַכן צושטאַנד איז צו גערייכ און צו שטאַרק פאַר דער דעליקאַטער אַדרעס אונגם קינטעס פון א בייבי. מען דאַרף עס צעמישן אין וואַסער אויף א געזונטן פאַרזיכטיקן שטייגער. און נאָר א פאַר־זיכטיקער און גענעטער דאָקטער קאָן דאָס באַווייזן.

אַזוי ווי מילך איז דאָס פערפעקטע שפּייז פאַר ניי־געבאָרענע באַשעפע־נישן, אַזוי גיט דאָס אויך כח און גע־זונט צו וואַקסנדע קינדער ווי אויך צו דערוואַקסענע מענשן.

טרינקן א סך מילך דעם גאַנצן לעבן לאַנג איז א גוטער כלל.

מילך, ווי געוואָנט, איז א פולשטענ־דיקער שפּייז. עס אַנטהאַלט אַלצדינג וואָס עס איז נויטיק פאַר דער טעגלאַ־כער עקזיסטענץ פון קערפּער.

אין מילך געווינען מיר די קאַמפּלי־צירטע און וואונדערבאַרע סובסטאַנצן וועלכע מיר רופן אַן "פּראָטעינס" און וועלכע דער קערפּער באַנוצט אויפצו־בויען צוריק זיינע אויסגעטראָגענע גע־וועבן. אין מילך איז פאַראַן צוקער און פעטס וועלכע באַזאָרגן דעם קערפּער מיט הייצמאַטעריאַן ער זאָל קאָנען אָנגיין מיט זיינע שטענדיקע מוסקול־אַרבעטן. אין מילך איז אויך פאַראַן מינעראַל זאַלצן, וויכטיק פאַר די ציין, ביינער און אַנדערע טייל פון קערפּער. אין מילך זיינען אויך פאַראַן געוויסע וויטאַמינען, אַוועק שפּייז־סובסטאַנצן, וועגן וועלכע מיר וויסן גאַנץ ווייניק. אויסערדעם, וואָס אַן אַן זיי קומט שלעכטע דערנערונג און קראַנקהייט.

יעדער קינד און יעדער דערוואַקסע־נער דאַרף טרינקען ווייניקסטנס איין קוואַרט מילך א טאָג.

יעצט באַוויזט די וויסענ־שאַפט וואָרום

קעלאָגג'ס אַל־ברען

ווירקט אַזוי

מילד

דאָ האָט איהר ווייסענשאַפטליכע אורזאַכן פאַר די גוטסקייטען פון קעלאָגג'ס אַל־ל־ברען. פּראָבען באַוויזען אַז אַלל־ברען ענטהאַלט „קרעפטיגקייט", ווייל מאַסען בי אונזען.

די „קרעפטיגקייט" אין אַלל־ברען איז כמעט ווי די קרעפטיגקייט אין לעגומען. אין קערפּער פאַרמיידט עס א וויזען שטאָף וואָס ריינינגט אויס דעם אָפּפאַל פון די געדערים אויף א מודערן אופן. ווייטאַסטן בי העלפט ברייטגען די געדערים אין ריכטיגען מאָס.

די נאָטור פאַדערט אַז דיעזע צוויי פונקטען זאָלען פונקציאָנירען ריכטיג, דעריבער איז אַלל־ברען פיעל בעסער ווי פילען אַדער דראָגס, וואָס סימולי־רען בלויז קינסטליכע ווירקונג.

צוויי עס־לעפעל קעלאָגג'ס אַל־ל־ברען מעגליך וועט באַוויזען מעהר־סטע פאַרטען פון פאַרשטאָפונג, אויב אויהר ליידט פון געדערים אונרעגולי־רען וואָס ווערען כיט באַוויזשיגט אויף דיעזען אופן, זאָלט איהר זעהן אייער דאָקטאָר.

קעלאָגג'ס אַל־ל־ברען איז א גוטער קוואַל פון בלוט־בויי־ענדע אייזען. פערד־ווירט פון אים פון א סיר רויט, אַדער געבראָכענע אויגן.

עס העלפט אייך זיך צו האַלטען אין גוטען צושטאַנד

בריוו אין רעדאַקציע

חשוב'ער הער רעדאַקטאָר:

איך בעט אייך אַז איר זאָלט מיר געבן א שטיקל פּלאַץ אין אייער צייטונג צו אויסדריקן מיינע געפילן.

אַזוי ווי איר האָט געלייענט אין "דאָס אידישע וואָרט" בין איך דער־ווייל געוואָרן טשערמאַן פון בילדונגס קאָמיטעט פון דער תלמוד תורה. אויב איר געדענקט בין איך מיט צוואַנציק יאָר צוריק אויך געווען טשערמאַן פון דעם בילדונג קאָמיטעט, דאָס הייסט איך בין דאַן געווען אינגער און איצט בין איך געוואָרן א דאַנקן גאָט עלטער מיט צוואַנציק יאָר און איר האָרפט פאַרשטיין אַז עס. אין פאַר מיר ביי די דאָזיקע יאָרן א שווערע אונטערנעמונג נאָכקומען איבער צוויי געביידעס. איך האָף צו גאָט אַז ער וועט מיר געבן שכל און געזונט אַז איך זאָל דאָס דורכפירן אויפן בעס־טען אופן, ווי פאַר די עטלאַכע און צוואַנציק יאָר וואָס איך אַרבעט פאַר דער שטאָט ווינניפּעג מיט ענערגיע און דערפאָלג. איר ווייסט נאָנץ גוט די שווערע פינאַנציעלע לאַגע אין וועלכער אונזערע תלמוד תורות געפינען זיך. און וואָס חלילה וואָלט געווען ווען מיר ווערן אַן די תלמוד תורות? מיר וואָלטן געדאַרפט לויפן פאַר די אַרבערעכנס וואָס אונזערע קינדער וואָלטן. באַנאַנגען. דאָס איז די גרעסטע שטאַרטיגע אינסטיטוציע ביי אונז אין ווינניפּעג וואָס גיט פאַר צוויי הונ־דערט קינדער אידישע דערציאונג אַן געלט. איך האָב אַליין אויסגעפינען אַן צוויי הונדערט קינדער קאָנען ניט צאָלן און דערפאַר האָב איך אונטער־נעמען די וויכטיקע אַרבעט. מיר האָ־בען אויך דעראַרלט ביידע תלמוד תו־רות. עס איז געווען ביי דער איצטיקער צייט שווער דאָס צו טאָן, אבער מיר האָבן עס געטאָן כדי מיר זאָלן אַריינ־קריגן א בעסערן איינקונפט. איר מוזט טיט פאַרגעסן אַז מיר זענען ציטערן פאַר די פרויען וואָס לערנען ענגליש און פאַר די קלוגן פון די יונגעלייט און מיידלאַך אַז געלט, ווייל מיר ווילן אַז דער אידישער צענטער זאָל זיין אין די תלמוד תורות. איך פאַרהאָף אַז מיינע ווערטער וועלן דאָס די גע־דעריקע ווירקונג אויף אייער אידישן הארץ. אַז מיר זאָלן קאָנען זאָגן מיט שטאָלץ אַז די תלמוד תורות זיי־נען אונזערע פונקט ווי די אַנדערע אינסטיטוציעס פון ווינניפּעג, און מיר זאָלן נאָך דערלעבן פייערן דעם טאָג ווען מיר וועלן אָפּצאָלן אַלע חובות.

דאַנקבאַרן אייך פאַר דעם שטיקל פּלאַץ וואָס איר האָט מיר געגעבן אין אייער ווערטער צייטונג, פאַרבלייב איך,

מיט דרך ארץ,
אברהם יצחק זלאָבינסקי,
בילדונגס טשערמאַן פון די
ווינניפּעגער תלמוד תורות.

א חנוכה אָונט ביי י. מ. ה. א.

די יאָנג מענס היברו אַסאָסיאַיישאָן וועט, אין אַנקלאַנג מיט איר פּאָליטיק צו באַקאָנט מאַכן אירע מיטגלידער מיט דער באַרייטונג פון יעדן אידישן יום־טוב, דורכפירן א חנוכה נאַכט זונ־טאָג דעם זעקסטן דעצעמבער, 8.30 אָונט.

מר. דזשעק סילווערמאַן וועט בענשן חנוכה ליכט, רבי פרענק וועט האַלטן א רעדע וועגן חנוכה, מר. הערי שטיינבערג וועט פאַרלעזן שלום לע־כמ'ען און דער אידישער יוגאַנד פאַר־איין וועט זינגען אייניקע לידער. אַלע זיינען איינגעלאַדן.

***

וויניק מענטשן זיינען באַקאָנט מיט דער אַרבעט פון דער י. מ. ה. א. איר פּראָגראַם איז צו אַנטוויקלען די פי־זישע און קולטורעלע עלעמענטן צוויי שען אירע מיטגלידער. איר ציל איז צו שאַפן א געזונטע אידישע אַטמאָס־פערע פאַר אַלעמען וועלכע טרעטן אַריין אין איר קלוב.

די יאָנג מענס היברו אַסאָסיאַיישאָן איז טעטיק אויף פאַרשיידענע געביטן. זי איז גוט באַקאַנט אַלס אויסגעצייכ־נענטע פאַפּרס אָרגאַניזאַציע און זי אַרבעט אויף אויף פאַרשיידענע אָנ־דערע געביטן דורך איר "גלי קלוב", דורך איר קאָנצערט אָרקעסטער, דראַ־מאַטישע קלובן, דורך אירע "פּאַבליק פּעפּיקינג" קלובן, ליטעראַרישע קלובן, וועבנטלאַכע פאַרומס (פריטאָג און זונטאָג), פיזישע איבונגען און א. וו.

די אידישע יוגנט איז פול מיט אַמ־ביציע צו בייטשייערן צו דער אַנט־וויקלונג פון א געזונטערן אידישן פאָלק. דער וואוקס און די אַנטוויק־לונג פון דער י. מ. ה. א. באַוועגונג איז אין זיך אַליין אַן ענטפער צו דער פּראָבלעם פון דער אַסאָסיאַיי־שאָן.

איר קאָנט איצט עסן אין לעווינס רעסטאָראַן

צוביסנס און מאָלצייטן פון 10 סענט און העכער

לויט אייערע מענלאַכקייטן בחשבון הרבנים

ליכטיקע ריינע עסן פאַר נעסט מיט דער בעסטער באַדינונג

מיר האָבן די פיינסטע אַקאָמאָ־דיישאָן פאַר חתונות, פּאַרטיס, באַנקעטן און א. וו.

מיר שטעלן צו מאָלצייטן פאַר אַלע אונטערנעמונגען אויך אויסער אונזער איינענע פּלאַץ.

LEVIN'S
Commercial Kosher Restaurant
47-49 Martha St. Ph. 25 219

מאָונט כרמל קליניק נייעס

מיס פּרענציס קאַפּעלאָוו.

מיס קאַפּעלאָוו האָט אָנגענומען די בקשה פון אירע פריינט אַנצונעמען די קאַנדידאַטור פון אַכטן המלכה צום פּורים קאַרנעוואַל פון מאָונט כרמל קליניק וואָס וועט פאָרקומען אין מאַרט מאָנאַט, 1932. זי איז די צווייטע אַריינגעוואָרענען אויפן קאָנטעסט און זי איז פול מיט האָפענונג, אַז איר קאַנדידאַטור וועט גוט געשטיצט ווערן.

***

די ליידיס אקזיליערי פון מ. כ. ק. שטעלט ניט אַרויס קיין קאַנדידאַטן בען אויך דעראַרלט ביידע תלמוד תו־רות. עס איז געווען ביי דער איצטיקער צייט שווער דאָס צו טאָן, אבער מיר האָבן עס געטאָן כדי מיר זאָלן אַריינ־קריגן א בעסערן איינקונפט. איר מוזט טיט פאַרגעסן אַז מיר זענען ציטערן פאַר די פרויען וואָס לערנען ענגליש און פאַר די קלובן פון די יונגעלייט און מיידלאַך אַז געלט, ווייל מיר ווילן אַז דער אידישער צענטער זאָל זיין אין די תלמוד תורות. איך פאַרהאָף אַז מיינע ווערטער וועלן דאָס די גע־דעריקע ווירקונג אויף אייער אידישן הארץ. אַז מיר זאָלן קאָנען זאָגן מיט שטאָלץ אַז די תלמוד תורות זיי־נען אונזערע פונקט ווי די אַנדערע אינסטיטוציעס פון ווינניפּעג, און מיר זאָלן נאָך דערלעבן פייערן דעם טאָג ווען מיר וועלן אָפּצאָלן אַלע חובות.

דאַנקבאַר אייך פאַר דעם שטיקל פּלאַץ וואָס איר האָט מיר געגעבן אין אייער ווערטער צייטונג, פאַרבלייב איך,

מיט דרך ארץ,
אברהם יצחק זלאָבינסקי,
בילדונגס טשערמאַן פון די
ווינניפּעגער תלמוד תורות.

חסד של אמת

פון אב. כהן

איך ווייס א פאַל מיט אַ אָרימען אידן וואָס איז געווען מיט זיין חלק צופרידן. אַזוי לאַנג ווי אַלע פון זיין פאַמיליע זיינען געווען געזונט.

אין קיין בייזעס צו זיין פאַמיליע איז ניט געשעען.

די מוטער פון דער פאַמיליע האָט די הויז געפירט.

אין זי האָט געגלויבט אַז אַזוי איז עס באַשערט.

קומט דער טויט און פרעגט ניט קיין פראַגע.

קוקט ניט אַריין אין דער פאַמיליע לאַנג אין קלייבט פון זיי איינעם אויס.

אין צעשטערט דער פרידן דער הויז.

אין אַזאַ פאַל פון אומגליק און צער. אין דער חש"א געפאַסט דערפאַר.

ווען דער טויטער קערפּער אין הויז איז געלעגן.

אין נעלעגן.

איז מען געלאָפן א פּלאַץ פאַר דעם קריגן.

קיינער ניט ניט מיט דעם גוטן ווילן.

ניט אַלע נבאים פון די שולן.

יעדער איינער מאַכט א פאַרקריפּטן פנים:

"מען מוז האָבן צו דעם די מזומנים".

דאָס האָט דערפילט דער אייגאָן זיין לאַנע.

מען דאַרף א חש"א. עס איז נאָר ניט קיין פראַגע.

אַז א חסד של אמת מוז מען האָבן

ביי אונז אין שטאָט.

ניט צו לאַזן דעם אָרימען אויף נאָסט נאַראָט.

נאָר איך פאַרהאָף אַז עס וועט ניט נעמען לאַנג.

מיר וועלן זייען מיט געוויין אָבער שניידן מיט געזאַנג.

צו
פולקאָמענהייט
און עס קאָסט ניט טייערער
צו האָבן זיי דריי קלינד אין
רומפאָרד'ס

וועמעס זייער גוטע מעטאָדן פון דריי קלינינג
און אויסגעצייכנטן פּרעסן וועט באַנייען די
וואַרעס, דעם אַריינגעלגן פרישן אויסזעען פונקט
ווי זיין זיי זיינען געווען ניי.

פרייזן

דרעסעס פליין סערדזש אָדער וואַוט	$1.00	מענערשע סוטס	$1.00
דרעסעס פליין סילק, 1 אָדער 2 שטיק	$1.25	מענערשע וויינטער אווערקאָוטס	$1.50
פאַל קאָוטס פאַר עקסטרא	$1.25	מענערשע העטס	50c

טעלעפאָן 311 86

Rumford's
LIMITED
CLEANERS—DYERS—LAUNDERERS

WELLS ELECTRIC CO.
ספּעציעלער אַנבאָט

מיט יעדער ראַדזשעריס אָדער מאַדזשעסטיק ראַדיאָ געקויפט אין אונזער סטאָר, וועלן מיר געבן אַבסאָלוט

פריי זייער א שיינעם טיש לאַמפּ

דער ראַזיקער אַנבאָט איז גוט ביז קריסמעס

321 GARRY STREET
טעלעפאָן 87 586

סטאָר אָפן יעדן אָונט ביז 10 אויינער

ראַיאַל קראָון
זייף פּאָודער

א פּאָפּולערער זייף פאַר אַלע צוועקן אין באַקוועמער געפאָרטער פאָרמע פאַר דער זייער פאַרנומענער באַלע־באַסטע.

פּרובירט עס אין דער דיש פען און זעט ווי די דישעס גלאַנצן ווען אויסגעוואַשן.

גוט צו וואַשן דערמיט אַלצדינג — ווענט, פלאָרס, געשיר אַדער וועש. זאַמלט די קופּאָנען!

THE ROYAL CROWN SOAPS LIMITED
WINNIPEG : CALGARY

די חנוכה ליכטלאַך באַצווענקן מיט זיך צו דערוואַרימען דעם גייסט פון יעדער אידישער היים

פערפעקטע וואַרימקייט וועט פאַרזיכערט ווערן פאַר אייער היים

ווען איר וועט נוצן די פערפעקטע

קוילן קאָוק האָלץ

פאַרקויפט פון דער

D. E. Adams Coal
COMPANY, LIMITED.

Duncan Cameron, Resident Director.

PHONE 86 394
224 Bannatyne Ave. Winnipeg, Man.

(ווייטערעס קומט)

היימאַן און העסטרין
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס און נאָ. א. וו.
216 — מעקאַינטייר בלאָק — 216
טעלעפאָן 21 627
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאָנס עוו., טעל. 53 133

שינבין, מאָראָזניק און ראָבלין
Shinbane, Morosnick & Roblin
Barristers, Solicitors and Notaries
באַריסטערס, סאָליסיטאָרס, נאָטאַריוס
207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
21 345—6 טעלעפאָן

טשערניאַק, קאַפּשטיין און ספּיוואַק
Barristers, Solicitors, Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאָן 24 591 און 24 666

קאַנטאָר און דאָרפמאַן
אדוואָקאַטס און נאָטאַרי
CANTOR & DORFMAN
206 מאַרי־בלדג. 233 פּאָרטעדזש עוועו.
טעל. 225 89—29 937
רעזידענס:
103 בענעלטאָן עוועו., טעל. 51 353

ה. שולמאַן
אדוואָקאַט און נאָטאַרי
געלט צו לייען אויף *½ פּראָצענט
Schulman & Nitikman
213 קאַנסעדעריישאָן לייף בילדינג
457 מיין סט., אַנטפּעגן סיטי האַל
טעלעפאָן 88 462

ש. מילער
באַריסטער, סאָליסיטאָר א. א. וו.
S. MILLER, B.A., LL.B.
505 Paris Bldg., Portage and Garry
Phone 22 203
מר. מילערס וואוינונג:
152 באַראָוס עוועו., טעלעפאָן 51 652

מ. אוועראַבאַך
באַריסטער, סאָליסיטאָר נאָטאַרי
אַן א. וו.
824—8 ראַיאַל בענק בלדג.
טעלעפאָן 86 200
רעז. 435 אבערדין עוו., טעל. 58 354

Doctors' Directory דאָקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דוש. בערמאַן, 834 מיין סטריט אפּיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 DR. J. C. BERMACK
53 181	53 181	דר. י. פּערלמאַן, 291 באַראָוס, קאָר. טשאַרלס אפּיס שטונדן: 3—5 און 7—8 DR. I. PEARLMAN
22 549	52 173	דר. ס. ס. פּייקאָף, 308 מעקאַרטור בילדינג רעז. 372 סט. דזשאָנס עוועניו DR. S. S. PEIKOFF
53 915	52 614	דר. סעם ראָדין, ראַיאַל בענק בילדינג (מיין אַן סעלקירק) אפּיס שטונדן: 3—4 און 8—6 DR. SAM RODIN
26 580	55 936	דר. דזש. ל. ווייסמאַן, 909 באַיר בילדינג ספּעציאַליסט אין נירן, פּענכער און כערירן DR. J. L. WISEMAN
		אַרצט, אויערן, נאָז און האַלז
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאָף, 830½ סאָמערסעט בלאָק DR. D. M. GENOFF

Dentists Directory דענטיסטן

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 720		דר. מ. ברעגמאַן, סט. 1 סט. דזשאָנס בלאָק, 984 מיין DR. M. A. BREGMAN
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא